

A „KELET” előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Égész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értekezéshez czikkek, drámatípusok,
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus der Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallfisch
gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. **Budapestben**
Haasensteint és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger
A hirdetések felvételi irod. Budapestben Szerviztér 5. sz.

Nyitlitteri cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Kolozsvár veszélyben.

Nem az árvízről akarunk beszélni, a melytől ideig-óráig megszaladulhatánk, hanem vannak az ilyen muló bajnál sokkal állandóbb és veszedelmesebb állenségeink is, a melyeknek pusztítását jó ősi, magyar, török vagy tatár fatalizmussal összedugott közszel, pipászó mellett szemléljük végig. Tudják a jó egek, ezt a jó magyart, csak nem kell egyszerre szembe támadni meg, a mikor aztán kakaskodó hősiséggel tud ő is a veszéllyel szembeszállani, hanem szép lasan, csendesen, de következetesen kell bántani, a földet alóla kiásni, az áldozatokat közle egyenként szedegetni s akkor elhiszi, hogy más-ként nem is mehet a világ folyása s anyomoruságba birkatürellemmel belenyugszik.

Igy vagyunk iparunkkal, melyet a külföldi lassu következetességgel halálra fojtogat; így még sok egyébbel, a többek között Kolozsvár városának egészségügyével is. Mert mégis csak szomorúan feltűnő valami az, hogy egy szép kis város övedzve ide erdő-koszortól, átszelve havasi folyam által, közelben és távolban töle óriási havasok friss levegőt bocsátva a völgyekbe, ezer lábnyira a tenger színe felett, mi legyünk Európának egyik legegészségtelembb városa.

Már pedig, fájdalom, ez úgy van, a mit nem csak statisztikai kimutatásokból, hanem a mindennapi tapasztalatból élethől tudunk. Huszonkét emberből Kolozsvártt egy bucsuzék el évenként ez árnyékvilágából csak azért, mert Kolozsvártt és Kolozsvár város hatóságának atyáskodó gondviselése alatt él. Ha útját Erdélynek veszi a halál, Kolozsvár városában hosszú baragolás után a legvendégszeretőbb helyiségre talál; a cholera, dyphtheritis seholsem kap annyi pusztítani valót, mint nálunk s ha egyszer ide beszállásolta magát, kézen-közön gondoskodunk róla, hogy inkább marasztalásnak, mint elkergetésnek tekintse azt, amit ellene intézkedünk. Akad is aztán ezen kedves vendégek közt olyan, mint például a dyphtheritis, mely mi hozzánk egyszer elszállásoltván magát, a lábát többé ki sem teszi. Miért is? hiszen ha a kolozsvári egyetem chemiai laboratoriumának tanára azt akarja megmutatni a hallgatóknak, hogy mily rendkívül veszedelmes és az egészségre ártalmas anyagokat találhatni olykor az ivóvízben, csak kiküldi a szolgát, hogy merítsen csak egy kis vizet az ud-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

LEVELEK
A SZERKESZTŐHÖZ.

I.

Az esztendő végén, cseléd historia.

Rég ideje nem alkalmatlankodtam a Tekintetes urnál — a gyermekek is, a házi bajok is fölzaporodtak s Andrásom is mind nehezebb természetűvé vált, kivált mostanában nem győz elegyet panaszkodni a rossz idők, az üzlet pangása és a mindig növekedő állami és községi terhek fölött. Különösen akkor bevöl neki, ha nem tudom egész tisztán megérteni, mikor a kínálást s kereslet aránytalansága miatt zúgolódik. A minap is épen asztalnál ülünk, ott áll előttünk a nagy tártúrós haluska (Andrásom régente azt szokta mondani, hogy a báró Jósika szakácsa sem tudna különös túsor haluskát csinálni, mint én) s megint csak kezd emlegetni a kínálást és keresletet. Én nagy szemeket meresztve, fémert a tányérán még jókora halommal párolog a jó kemény haluska, de azért csak kínálom s tréffásan mondom, hogy hiszen minden szépen kerestünk most is aval a négy malacozsal, melyet a bázi hulladékon bízaltam föl — s hát, kérem, a Tekintetes Urat, arca csak kivörösödik egész a füle tövéig s majd hogy siróba nem indított, olyan keményen felelt vissza, hogy a mihez nem értek, ne szóljak bele. Csak bár az András fiam ne halotta volna, mert már a második gimnáziumba jár.

De most nem érek rá az efféle miatt sokat buslakodni, mert vége felé hajlik az esztendő s ilyenkor úgy tele van az embernek — s hát

varon levő kútból, vagy hozzon egy korsóval valamelyik piaci kútból, a melyekből naponként ezer meg ezer ember fogyasztja a vizet s rögtön ad oculos demonstrálni képes, hogy a kolozsvári ivóvízben mindenféle veszedelmes anyagot roppant nagy mértékben feltalálhatni. Hogy aztán az ivóvizet Kolozsvár lakosságának pusztításában miként segítik különösen nyáron át, a bűzhödt léget árasztó utcái pocsolják, a csaknem minden udvaron gözölő szemétdombok, a nyílt és a Szamos mentén saját ivóvizünk felé épített szükség-székek, mindenki látja s ha tudja, vigasztalja magát ezen ázsiai egészségügyi intézkedésekkel, ha történetesen ő is egynek esik azon 22 ember közül, a kinek Kolozsvár városában okvetlen meg kell halnia.

Tréfa, a mi tréfa, de ez már igazán nem az. Annyszor hangsúlyozták szakkörök, annyszor szólaltak fel szakértők lapunk hasábján, hogy ez állapot tovább tarthatatlan, ha csak egy mákszemnyi lelkiismeret létezik Kolozsvár városának döntő köreiben, mulhatatlannal erőlyes rendszabályokhoz kell nyulnia, és képviselőtestületben, tanácsban, komolyan és hatályosan sürgetnie ezen állapotok megváltoztatását.

Városunk most új szervezés küszöbén áll s hogy vémi haladásról is beszéljünk, eljutottunk odáig, hogy a város orvosaiól egy szakértői értekezlet hivatott össze javaslatot adni a város egészségügyi szervezete érdekében, a mely értekezlet ki is dolgozott egy munkálatot e fontos tárgyban.

Nem szólni mi most az ez értekezleten feltűnő vaskalposságról és az e miatt elbukott sok életre szóló indítványról, mint a milyen p. o. a város házánál egy egészségügyi hivatalnak okvetlenül szükséges szervezése; nem akarunk kitérjedni a történet megállapodásokra, a melyek között meg lehet sok költséges, de korülhetetlen reformok vannak javaslatba hozva; mi csak azon körök számára, a kik eddig sem voltak képesek végrehajtani az egészségügyi törvény intézkedéseit, a kik a város érdekében afikarságot tartják a legdühösebb princzipiumnak, a kik a munkától való fölélemben közömbös fatalitással nézték eddig is végig mind azt a hallatlan abnormitásokat, melyek közegészségügyünkben előfordultak; a rest osdiságnak akarjuk megmondani azt, hogy Kolozsvár lakossága ijesztő mérvben pusztul, Kolozsvárról az egészségére féltékeny

még az asszony-embernek! — mind a két keze dologgal, hogy azt sem tudja hol áll a hje?

S kivált nekünk, szegény gazdasszonyoknak, a kiknek nem elég, hogy a urok kedvére kell járniuk — kevés pénzzel új házat tartaniuk; nem elég, hogy a gyermekekre varni, mosni, foltozni kell az egész álló esztendőben, úgy hogy már ma holnap még a komám asszonyéknak sem jut idő egy kissé átszaladni, hanem még a mellett ezekkel az isten-verte cselédekkel is — Urak bűnöl ne vegye! — örökké vesztene kell az embernek a lelkét.

Jaj, kérem, a Tekintetes Urat, ha ott fön, az író-asztal mellett, tudnák, látnák, mit kell egy szegény asszonynak ezekkel a cselédekkel kiállania! Az örökös prédáság, kivált egy télen agyertyával, fával, hogy bizony sokszor mikor az uram a boltban van, inkább fázódom, mintsem a drága fát fogyasztanom s aztán hallam a zsémbet, hogy „már megint fa kell!” — Ez az az örökös dugtatás — mert biz’em, mikor kifordolnak a konybáról, meg-megnézem a ládájukat. Itt egy darab kálás, egy kalán zsir, ott egy csomó czukor s még bizony a Vilmos segéd fotográfiáját is megkaptam a Lizi táskájában — pedig ezt a Vilmost igazán sajnáltam, mikor a nagy Dézsre ment, hogy maga nyisson boltot. Hát még a sok törés! Most egy tányér, majd egy pohár — de, persze, gazdákja soha sincs. Még az én metszett poharamat sem sajnálták, a melyiken két gyönyörű galamb csókolózott s alattuk kosárral ki volt metszve.

Galszaboknak csókos szája
Szerelmünk örök példája!

Istenem, milyen boldog voltam — épen a kis Andriuskával fektüdtem, mikor a lelkem után ezt a poharat Előpatakáról hozta s most már csak a füle van meg s az egyik galamb feje. Ilyenek ezek a cselédek!

De mindez semmi, ahoz képest, a hogy most a Vérével meg vagyok akadva.

ember elmenekül, hogy Kolozsvártt állandó veszély, fenyegeti és saját lelkiismeretükre vegyék a halálozás arányát azok, a kik netalán akkor, a midőn a szakértők véleménye eldöntés alá kerül, kujaktanácsosi fel-fogásból megakadályozzák a jobb indulatu és mélyebb belátásu egyéneket a veszély elhárításában.

Miért szomorú
a mi gazdasági helyzetünk?

Budapest, decz. 25.

Ha „Magyarországban” communismus uralkodnék, még pedig oly communismus, ahol minden az államé, mindent az állam kezel, mindenké az állam tart, stb. stb. mondom, ilyen esetben nem lehetne csodálkozni rajta, ha mindenki és mindenét az államhoz folyamodnék; de ma, midőn az állam semki dolgába nem avatkozhatik és nem avatkozik; mikor saját vagyonát mindenki a maga belátása szerint kezeli; mikor az állam sem Pétert sem Pált nem vonhatja számadásra azért, ha magánügyeit helytelenül intézi, sem szorgalomra, sem takarékosságra nem kényszeríthet senkit: hát az ily körülmények közt azt kívánni, hogy minden ember ügye-bajaért, pusztulásáért vagy gyarapodásáért az állam legyen felelős? az legalább is absurdum!

De valóban, kell is hogy az ember esze megálljon, mert ami itt nálunk egyre-másra történik, — már hogy t. i. történetik, az a gondolkodó ész előtt megérthetetlen kezd lenni.

Itt vannak például szomorú gazdasági viszonyaink. — A legelső gazdasági kathekizmusból, melyet az ember kezébe vesz, mindjárt az első pillanatban kitűnik, hogy mi az oka gazdasági bajainknak; avagy vezessenek végig Magyarországon egy német parasztot, és amint egyik háztól a másikhoz ért, lát olyan szépen és egyszerűen el fogja mondani, hogy mi a hiba, mint a parancsolat: haem azért évek óta tanácskoznak, irkafirkálnak, perorálnak és veszekednek a nélkül, hogy a betegségnek nyomára akadnának, annál kevésbbé nem tudjuk pedig felfedezni a gyógyszereket. Ugy vagyunk gazdasági állapotainkkal, mint az egyszeri anya az ő forrón szeretett leányával, ki folyton soványodott, s a később-beesett asszony nem tudta eltalálni, hogy mi baja van, miután a gyomrát nem terhelte meg, az bizonyos. Jött végre egy praktikus orvos, ki azt kérdezte az anyától: Ea nincs az ön leányának semmi kívánsága? — Oh de igen! Mindig ke-

Ez a Véri még a szegény, lelkeim kicsi Erzsikém mellett volt pesztonka; mikor aztán azt a kis agyalt kikisértük a Házsongárdra, nem vitt rá a lélek, hogy Vérit, a kit szegény, lelkeim kicsi Erzsikém úgy szeretett, elbocsássam. Gondoltam, úgy is egy fél esztendő múlva megint csak kell a gyermek mellé s addig kértém Andrist, a míg csakugyan megtartottuk.

De bizony Veri nagyon elbizta magát: feleselt, tört, mind jobban kipapott s már nem elég, hogy a segédével mindegyre a magazinsban kapuk, hanem, úgy tetszik, még katonája is került. Utóbb, bezzeg, nem igen törte magát a ház-gondja miatt. A milyen szorgalmatos, módos, kedvünket kereső volt régen, annyira elhagyta magát ez ideig. Csak egy liggett-lógott rajta a guny — mintha csak úgy oldózták volna ki segyültet is sajnálták volna tőle; hegyesi-hegyesi maradt, de csak úgy maga-motogatósból; ajtosi utca-zi osak is, de csak vasárnap délutánonként — hanem mikor nekünk volna szükségünk rá, hasznát ugyan edes keveset vehetjük.

Es így ment az egész éven keresztül s a mi legrosszabbul esett: semmi jelét nem láttuk, hogy szegény, lelkeim kicsi Erzsikém csak olykor is észbe jutott volna s nem hogy járt volna utánunk, de még csak ügyet is alig vetett ránk. Régen, a mint tréffásan mondtuk, rakásra hordotta a telegramokat, az ujabbnál újabb híreket (egy kis pletyka jól esik az embernek), utóbb mindig csak olyan dolgokkal állott elé, a melyeket már szinte el is feledtünk. Régebben olyan furcsa megjegyzései voltak, hogy két felől fogtuk a hasunkat nevetünkben, később, úgy tetszett, inkább szolgálmásoknak és magának, mint nekünk, nem hozta, hanem vitte a hirt s a mit tőlünk elkaparíthatott, azt ő katonáinak, vagy kiknek, hordogatta el, sőt még a mi általunk megfizetett időt is másnak, magának a hasznára fordította. Ugy tűnik ki most már a dolog, hogy a mi szolgálatunkat nem is egyébre valónak tart-

nyeret akar enni. — Az orvos felkaczagott: Na lássa! Hát miért nem ad neki kenyeret? . . .

Mi is tökéletesen így vagyok. A gazdaközönség egyre soványodik, a doktorok egyre tanácskoznak, és nem bírják eltalálni a leggyesze-rőbb baj okát, s annak gyógyszerreit, pedig mi könnyű volna kimondani: Tönkre megyünk, mert rosszul gazdálkodunk! — Punt-tum!

Ámde mert ennek a szónak kimondása talán nem népszerű, mert nem lehet megmondani az érzékeny dárnának, hogy mitől ránczosodik az arca, t. i. a festéktől; hanem játszunk találga-tós mesét, és beszélünk mindent össze-vissza, mialatt a dáma festi az arcát és ránczosítja a bőrt tovább.

Mi is, ha ezelőtt a hat vagy hét év előtt már t. i. amióta azon törjük fejünket, vajjon miképen nem kellene kimondani az igazat, és gazdaközönségünket simogatva cirógatva, megtartani az irántunk eddig viseltetett jó érzelmekben, magunkat pedig a népszerűségben, — ha e helyett kategorice fejre állítottunk volna a szegnek, és kimondtuk volna bátran: hogy Európa előrehaladt gazdasági viszonyai közepett olyan gazdálkodással mint a miénk, okvetlen tönkre kell mennünk, — hát bizonynyal előbbre lennénk most mint a mennyire vagyunk, mert hogy egy lépéssel sem vagyunk előbbre mint évek előtt voltunk, azt be-ismérheti mindenki!

Hanem hát az a, — hogy úgy mondjam, — átokként reánk nehezod népszerűség hajhászás, ez jelenleg a Magyarországot sújtó legnagyobb csapások egyike. Mindent aként fundálni ki, hogy az a nemzet, vagy gazdaközönség előtt tetszetős legyen, s hogy az illető indítványozó kockára ne tegye „jó hazafiságának” — birnévét; de mert hírneves mégis csak akar lenni, az pedig csak úgy lehet, ha valamely nyilvános téren működik: ergo hogy a kecske is jól lakják, meg a káposzta is megmaradjon, aként irányozza nyilvános működésének hajóját, hogy a hír meglegyen, meg a népsz. rüség is megmaradjon.

Miféle szírték tehát azok, melyeket a népszerűség tengerén evező hajósnak leginkább kerülni kell? — A közönség szemébe mondani az igazat. — És mivel lehet a népszerűséget megszerezni vagy fenntartani? — Hát amennyire lehet, a kormányra kenni a közönség hibáját. — Ez az ami nálunk rettenetesen tetszetős.

Es aki azt hinné, hogy nincs igazunk, hát méltóztatassék neki figyelemmel kísérni az események fonálát, de részrehajlatlanul bíráló észszel, elfogulatlanul.

ja, mint, hogy fölhasználja a Vásárhelyiekt kedvének a kinyerésére, mert mihelytt hozzánk valami új portéka érkezik, az az irigy Vásárhelyi mindjárt megtudja s a minap is a petroleumot egy egész krajczárral kezdte olesbomba árulni; mikor mi fertályát egy fél krajczárral leebb szállítottuk. Ezt is bizonyosan Véri sugta meg neki. Egy szóval, bizonyos, hogy nem mi vesszük neki hasznát, hanem ő nekünk.

„Hát el kell bocsájtani s másikat fogadni helyette, ugyis itt az új-esztendő” — tudom ezt mondja a Tekintetes ur.

Igen ám, de nem csak eddig van a historia; most következik a java. Mert mi is úgy gondolkodtunk Andrásommal s már beszéltünk is egy eszelőszervő asszonynyal. De most két hete, úgy december 15-dike táján lehetett, mintha csak kicserélték volna a mi Vérintek. Megint csupa szorgalom, módoság, kedvkeresés s úgy jár utánunk, mintha mi volnánk a fehérvári püspök ex-cellentiája. Egészen új öltözék ruhát váltott, akár csak a „Magyar Polgár” a napokban, minden nap egy szép tulajdonsággal áll elő, pesti kendőt hozatott, avval kellett magát; a katonáit már nem a kapu előtt állongáltatja, hanem behívja s azokkal is nekünk szolgálat, dolgoztat; a gyerekeket alával tartja, a lányunk bubát hoz, a fiunkk játékok csinál, megint bővében hordja a híreket, még egy grótot is becsalogatott a boltba, úgy hogy még Andrásom is facsargatja a fejét s igazán zavarban vagyunk: mit tartsunk felőle, mert most meg szinte maga fizet rá a bérére s ha ez így menne az egész éven át, bizony egy ilyen cseléd tiszta csupa nyereség volna.

Azért hát, kérem a Tekintetes urat, rossz neven ne vegye, hogy ilyen hosszú bevezetéssel untattam, hogy most már rátérjek arra, a miért tulajdonképen alkalmatlankodtam. Szeretnők ugyanis, ha a Tekintetes ur egy kis jó tanácssal életetne s megmondandó, vajjon mit tartsunk erről a Vérről? Vajjon, csak a mi bolonditásunkért

Legyen szíves és kísérje szemmel a legelső vagy a gyűlést, föl a legintelligensebb enqueteikig, — ha nem mindentűt az az indítvány fogadtatik el: hogy miután a magos kormány így úgy és amugy, tehát adassék be a magos kormányhoz egy ilyen olyan felirat, sat. sat. — ha t. i. nem ez lesz az értekezlet vége, vágják le a fejünket; míg ellenben nem fognak oly értekezletet felmutatni, melyben az a szónok, ki a dolgok valódi bibéjére rámutat, s a betegség valódi gyógyszerit akarja alkalmaztatni, le ne zugassék, le ne szavazzassék. Méltóztatassanak aztán itélni, hogy egy ily uszuba vett semmiskedő eljárásokkal lehet-e boldogulni egy országnak.

Hja! ha ez a magyar nemzet mind egy szálíg oly hibázhatatlan és csallhatatlan tagokból áll, hogy csakis akkor lesz hibázhatóvá, mikor a miniszterséget eléri? hát bizony ily hibázhatatlan és csallhatatlan közönséget gyarló embereknek kormányozni képtelenség!

Ha nálunk minden iparos, minden kereskedő, minden gazda jól és hibázhatatlanul működik, csak épen, hogy a kormány állja útját mindig? Hát az olyan nemzetnek bizony kormány sem kell. Vagy ha pedig megfordítva oly gyámoltalanok vagyunk, hogy a legkisebb baj eligazításáért is a kormányhoz nyujtunk instántiát? — hát akkor egyuttal kérjük föl a kormányt arra is: hogy minden községbe nevezzen ki oly gyámhatóságot, mely az emberek eljárásait szemmel tartja, s ki-vezzi a vagyon annak a kezéből, ki annak előre-láthatólag a nyakára hág.

Más tennivaló a nálunk lábrakapott eljárások szerint nincs is, mert oda jutottunk valóság-gal, hogy a lopakodás és tehénfejs miatt is a kormányhoz folyamodunk, csak tovább haladjunk az elkezdett úton.

Hanem a hivatalnok azért sok (!) noha így is nyakig ül már a folyamodásban valamennyi.

Ámde nehogy azt méltóztatassanak gondolni: hogy a rossz gazdálkodást csak állítom, bebizonyításra azonban nem vagyok képes; avagy hogy nem tudok oly indítvánnyal előállni, mely nem a népszerűség hajhászásának tekintetéből, hanem a gazdaközönség érdekében lett tapétra hozva, — tehát ígérem, hogy legközelebbi cikkemben meg fogom kísérteni mind a kettőt.

i.

Az országgyűlés jövő évi munkaidéjé s az ülésszaknak még hátralevő részét leginkább a költségvetés tárgyalásá foglalja el. A delegációk, mint kormánykörök számítanak, január vége előtt nem végeznek el

változott úgy meg s ha üjlesztendőt megkötnek vele a conventiót, nem fogna-e megint schampet módjára visszatérni s nem fognak-e a mostani javulást még busásabban megüvezni, túrni kellett-vén ismét egy egész hosszú esztendőn át, a mivel az időn már torkig telünk? A Tekintetes ur, mint újságíró, sok mindenhez ért; jobban ismeri az embereket s bizony megköszönnék, ha tanácsolna. Nem szokott-e az újság-lapoknál is megesei, hogy így az új conventió-kötés idején másképp viselik magokat, mint a mi Véri szolgálók, s elhitetik az olvasóikkal, hogy az egész fazék fenékiig tejfől, hogy csak akkor vegye észre aztán az ember magát, mikor a pénzt már befizette s akkor aztán már késő, mert, ha nem járnak is többé a kedvébe, segítni nem lehet, mert a pénz már oda — mint a szászé a szappanért.

Még egyszer kérem a Tekintetes ur jó tanácsát, majd én is megszorgolom.

Addig pedig magamat ajánlva s alkalmatlankodásomért engedelmet kérve, vagyok Kolozsvártt, 1879. karácsony második napján.

A Tekintetes ur
alázatos szolgálja
Penyő Andrásné, s. k.

U. I. A Tekintetes ur választát elbozza az az inas, a ki leveletem viszi. De nehogy megint megtévedjen, mint a minap s kiadja ismét ezt a firkámat is”).

A NAGYSÁG.

(Folytatás és vége.)

A nagyság egyik jellemvonása a szerénység, koránt sem azért, mintha a nagy ember nem bírta tudtával saját becsének; ellenkezőleg

*) Beccsés engedelmevel kiadjuk — s a mi a tanácsot illeti, azt hisszük a Ténasszony is átkát a szítán, a melylyel Véri leányasszony el akarja vakítani.

Ános, Bajkán Gligor, Gőnczi Ferencz, Muntyimof, Meszesán Juon, Prunye Oniszia és nye Juonás. Lejék jutalmukat a lakosság hában és közölsmerésben, melynek itt szavakat batorokodom.

Ezekon kívül még a Tekén átfolyó patakok anyira kiáradtak, hogy azok közül a Paszmosk mintegy 20—25 méter hosszban és 6—7 szélességben a megyei utat ketté szakasztta, s e miatt a közlekedés fenyarotva is lett. Polgármester ur távirati jelentése, nem később leíratiilag a szükséges anyagot, mely a szakadás betöméséért. Az ottani vizadás különben egyéb károkat is okozott, t. i. akasztotta az ev. luth. egyház malmának gátját, hogy az által a város mintegy 6—8 száznyi kárt szenvedett.

Vajha alaptalan lenne azon aggodalom, hogy a tavaszi hó olvadásra gondolkodni lehet, hogy ez csak bevezetése volt a bevezethető árviz csapásoknak. Részemről nem em elmulasztani megtenni a lehető elmulasztására, vagy legalább enyhítésére.

Még a megyei adózási viszonyokról kívánok röviden megemlékezni.

A megyének 1879 évi összes adótervezése 1055 frt 94 és fél kr, melyből a b.-hunyadi hivatalhoz tartozó községekre 193978 frt 83 fél, a kolozsvári adóhivatalhoz tartozó községekre 464127 frt 11 kr esik. Ebből az év első negyedében befizetett 403862 frt és fél kr. B.-Hunyadra 97901 frt 7 és fél kr Kolozsvárra 305961 frt 52 kr maradt hátralék: a b.-hunyadi kerületben 96077 frt 76 kr, a kolozsvári kerületben 158165 frt 59 kr, összesen 254243 frt 35 kr.

Végül bizottságunk tagjainak sorából a mult évgyűlés óta is szedett áldozatot a halál; és péter Niszter János kőrösvári, Scheiner Mihály kőrösvári rendőrkapitány és Ujlaki György u.-sz.-keri g. c. lelkész személyében. Bárba elhivatásuk az volt, hogy a közigazgatás tanácskozásainkban való részvételt szolgálják, de halálukkorukban, mely elég tért nyújtott nekik jót tenni, mindég kiismeretesen teljesítették kötelességüket. Levele csöndes nyugalomuk!

(Folyt. köv.)

Törvéyszéki csarnok.

A helyi kir. törvénytörvény f. hó 27-én tárgyalást Bárkai Ernő (névén Fényesi Arthur, Motoku, Miklós, Schaffner Ernő, felett; tárgyalást vezette Albach Géza, bírák Veres és Szász, ügyészséget képviselte Bodor.

A 22 éves, gimnáziumokat végzett, Kassai születésű vádlott, már 16 éves korában büntényi törvénytörvények előkér, a család büntényére a havi börtönre lett elítélve; két évvel később a Kassai kir. törvénytörvények lopás büntényét öt havi börtön büntetéséért mért rá! Utolsó büntetése kiállítás után elhagyta a szálló házat és mindenféle jogforrás nélkül, nyomorral küzdve — világáig indult — Marosvásárhelyre, folyó év nyarán, egy ideiglenesen megdrúlt napidias állomást nyert, a megyei tisztségénél. Fényesi Arthur napidias helyét kapta meg, míg ez folyógyul betegségéből.

Itt 15 napig szolgált. Ezalatt Fényesi Arthur bizonyítványait ennek asztala fiókjából kiemelték 100 darab névjeggyel együtt, csinált egy néhány forint adósságot és Fényesinek egy kölcsönt kábátjával együtt megszökött. Innen, Brassai ügyvéd Soreau Octavianhoz kopogott be; ajánlta magát mint Fényesi Arthur, előmutatva ennek bizonyítványait, valamint a marostordamegyei főjegyző hamisított aláírásával ellátott, ajánlólevelet. Nevezett ügyvéd ezonnal irrodájába fogadta, 15 forint havi díjt biztosított részére egyelőre. Néhány napi itt tartózkodása alatt Soreau egyik segédje: Motoka Miklós asztali fiókjából kiemelték annak összes bizonyítványait és megszökött. Csakhamar erre, ugyanezen egyenlőnt kőrösvárt ügyvéd Corojánál, mint Motoka Miklós, előmutatva jó bizonyítványain kívül még egy, a Soreau nevében kiállított igen jó ajánlólevelet. Coroján is irrodájába fogadta, azonban gyanussá válván vádlott magaviselete, puhatólózott utána, midőn ismét, hogy a valódi Motoku Miklós jelenleg is Brassóban tartózkodik. Mig ez a puhatólózás folyt, ezalatt vádlott 8 frt késapénzt, egy ezüst pipafedetelt és egy tajték szivarszipkát lopott ügyvédjétől. Ezen kívül Dávid Sámuelről Coroján nevében apránként 22 frtot vett fel anélkül, hogy beszolgáltatva volna.

Vádlott, az elnök által hozzá intézett kérdésekre meghatottan és halkan válaszolt. Tényeit felületesen és simitva adta elő. Az elnök többszörösen figyelmeztette előbbi beismerő vallomásra, mire megjegyezte, hogy a Coroján által elküldött lopások csak a vizsgálati bíró által elküldött morális pressió következtében ismertek be. Az okmány hamisításokat és lopásokat beismerte. Mentségére nyomasztó anyagi helyzetét hozta fel. Tagadta azt is, hogy valaha büntényi törvénytörvények előtt állott volna. Midőn fölolvasták a Kassai büntényi törvénytörvények átiratát, mely szerint két ízben volt büntetve, vádlott nagy

meglepetést árukt el. Atyja vallomási jegyzőkönyve felolvasásakor elrészkenyedet, s zokogott. Atyja brutus szigorral vallott ellene. Javíthatatlanul rossz erkölcsi jellemű. Az elnök többszörösen fölhevítette, hogy miként súlyosbíthat ennyire, hogy édes atyja sem talál mentséget reá? Alig érthető ezéldást tett egy családi zavarra, melyet az anyaszeretett miatt ő is kénytelen volt éleszeni. Atyja ezért oly kénytelen.

Közváltó, a tárgyalás berekesztése után vádlottra lopás büntény és család áthágásokért, egy évi súlyos börtön büntetést kért. Törvénytörvények ez értelemben ítélt. Felek az ítéleten megnyugodtak. Tárgyalás 12 órakor ért véget.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. decz. 28.

— Szabó Mihály törvényhatósága területén alakult „nagysebeni közműves ipartársulat” alapszabályai, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium által, f. évi 29.829. sz. a. a törvényes bemutatási záradékkal ellátottak.

A „közvetlen helyi jótékony négyzet” alapszabályai, a m. kir. belügyministerium által, folyó évi 53.374. szám alatt, a bemutatási záradékkal ellátottak.

— A vallás- és közoktatási m. kir. minister Biró Albert baróti felső népiskolai id. tanítót, állomását végleg megerősítette.

— A nagyszebeni m. kir. pénzügy igazgató-ság, Kovács Ignác adóhivatali gyakornokot, VI. oszt. adótitkárként nevezte ki.

— Gyászshír. Simon Elek kir. tanácsost, városunk polgármesterét fájdalommal családi gyász sújtotta: unokája ifj. Klein Frigyes, id. Klein Frigyes gyalui birtokos fia tegnap (szombaton) délelőtt Gyaluban elhunyt. Az alig 20 éves, komoly törekvő és nagyreményű ifjú egy rohamos typhus ragadta ki övéi szerető karjai közül, kik benne egy épen oly szelíd, komoly törekvő és szerető rokonságot, mint a mily, szeretetreméltó jóbarátot veszítettek az elhunytának ismerősei. Béke anyaga virasszon örök álma felett! A temetés napja e pillanatig még nincs megállapítva ugyan; de a holttest valószínűleg a kolozsvári nagy temetőben levő családi sírboltba fog elhelyeztetni holnap délután.

— K. Papp Miklós, a Magyar Polgár szerkesztőjét, érzékeny családi gyász sújtotta: édes anyja öz. Pap Joachimné szül. Moldován Katalin a karácsonyi ünnepek előestéjén (szerdán este 11 órakor) 59 éves korában elhunyt. Szerkesztőségünk a szomorú esetről lapunk legutolsó számának megjelenése után értesülvén, csak most nyílt alkalomunk azt jelezni s egyuttal kifejezést adni őszinte részvételünknek, melyet t. kollegáknak eme szomorú, fájdalommal családi gyászt kísérjük. Járuljon a kolléga ez őszinte részvétele is vizsgálat „Magyar Polgár” szerkesztőjele és családjának mély fájdalomában legyen meggyőződve, hogy a mennyire nyílt sikkal szoktak olykor szembeállni a M. Polgár szerkesztőjével mint a közügy harcosával: épen oly őszinte részvétellel kísérjük a fiunk mint magánembernek valódi gyászt. Egyébiránt az elhunyt derék nőnek temetése napról (decz. 26.) d. u. ment véghez a rokonok, jóbarátok és ismerősök nagy részvétele mellett; a családi gyászjelentés pedig így szólt: K. Papp Miklós a maga, és neje: Szabó Papi; gyermekei: Ilona, Erzi, Ernő és Cornél; Moldován Emmánuel és neje Csász Katalin; nemkülönben számos rokon nevében, a fiai szív fájdalomával jelenti, hogy a drága jó aya, anyós, nagynya, testvér és rokon öz. Papp Joachimné szül. Moldován Katalin életének 59-ik évében, folyó hó 24-én esti 11 órakor, kintelen szenvedés után, idült vesebajban meghalt. Földi részei folyó hó 26-án, pénteken, d. u. fél 4 órakor r. k. szertartás szerint a belkőzpütczei 7. számú háztól kísértettek örök nyugalomra. Lelkéért az engesztelő szent misé áldozatot folyó hó 27-én, szombaton, d. e. 10 órakor a P. T. Minorita-atyák belkőzpütczei templomában mutatott be az egek urának. Áldás emlékeztetőn!

— A színház köréből. Erdélyi Marietta k. a. jutalomjátékú a „Sevillai borbély”-t, Rossini örök szép dalművét választotta. E választás méltó a k. színesszony emelkedett izléséhez és kiváló coloratur-iskolájához. Nincs kétségünk az iránt, hogy a közönség a legnagyobb elismeréssel fogja honorálni Erdélyi M. k. a. választását, melylyel igyekszik habár egy rövid estére is visszahozni a kolozsvári színpadot a dalmű számúzott muzejának. Egyébiránt a szerepek így lesznek kiosztva: Rossina: Erdélyi Marietta; Bartolo: Szombathelyi; Basilio: Kassai; Almaviva: Németh János.

— Az operát akarja Molnár, amennyire a társaság jelen szervezetében lehetséges, a kolozsvári színpadon életre keltetni a téli saison utolsó hónapjaiban. Tervben van ugyanis színre hozni a Sevillai borbélyt, Fra diavolt, Traviatát, ha lehet a Fekete dominót s más kisebb szerepeltet, különösen vígoperákat, a melyekre t. i. a meglevő erők lehet alkalmazzani. A gondolat életrevaló s nem ajánlhatjuk eléggé a művezető ur ismert buzgalomába. Hiszen ahol olyan kiváló iskolázottsági coloratur-énekesnő van mint Erdélyi Marietta, oly szépphangú tenor, mint Németh János, oly szép baryton hanggal rendelkező színes, mint Váradi Miklós, olyan szépphangú és tehetséges operette-énekesnők, mint Pálmai Ilka és

Halmainé asszonyok, és olyan kiváló buffók, még több is, (Szilágyi, Szombathelyi, Kassai), mint nálunk: ott valóban isten ellen való véter ez erőket paragon hevertetni s egy-két szép operettet leszámítva: mindig csak — pihentetni. Egy-egy u. n. játék-operát és víg-operát, sőt néhány operát is pompás előadásban lehetne színrehozni a társaság elősorolt erőivel, csak természetesen legyen elég buzgalom, törekvés és akaratérő a művezető urban, és egy kis kötelességérzet a tagokban, már pedig mi részünkről egyikben sem akarunk kétkedni.

— „Szép Ilánna” karácsony másodiknapján ötödikszor került színre a nemzeti színházban nagyszámú közönség előtt. Ilánna, egy látszik, kedvence lett a közönségnek: új alakjai, festői csoportulatai, dalai és férfias tánczai még mindig gyönyörűkedtek, s egyre lelkítő a figyelmet. Az egyes alakok közül csupán Krasznai Mihály Tomája idétlenkedik román improvizációkkal, melyek a darab értékét bizonyára nem emelik. Krasznai azt akarja demonstrálni, hogy ő románul tud, pedig kiejtésén nagyon megerzik a zulu-nyelv ismeret, s utóvégre, szigorúan a szöveghez kellene ragaszkodnia. Aztán meg a kaluzser-táncz alatt egy férfi a népből nagyon is magára obajította vonni a közönség figyelmét ugrándozásaival a kaluzserok rovására; mintha azokat akarta volna kikirakítárázni. Mindezekről azért is tartózkodni kellene, mert a darab kellő komoly iránynyal lett megírva s az emberek igen is érzékenyek. A közönség különben a darabon igen jól mulatott.

— Rogeard A. tanár tegnapi tartotta felolvasását a városház közgyűlési termében. A felolvasást válogatott közönség, — s ennek soráiban több hölgy — hallgatta s a szellemes előadót, ki ezuttal „Paul et Virginie” szerzőjéről B. de Saint-Pierre-ről szólt, élénken megjelenezte. Mind a felolvasás, mind a jótékony célazonban nagyobb közönséget érdemelt volna meg.

— Kolozsvár város határában mezőgazdasági rendezése, különösen pedig a tagosítási s ezzel kapcsolatos más fontos kérdések megvitatása céljából tegnap (decz. 27.) délutánra a polgármester a tornaiúthoz érkezőket hívott össze. Az értekezleten kivált külvárosi földműveseink közül számosan jelentek meg; de úgy látszik, külvárosi gazdánk vagy nem tudják felfogni a fölvetett kérdések horderejét, vagy valami lelketlen igazgatók félrevezették őket, mert az értekezlet minden eredmény és megállapodás nélkül omlott szét anélkül, hogy legalább érdemlegesen megvitatva volna a szövegben forgó tárgyakat vagy legalább constituálta volna magát. Egyébiránt, ha a gazdasági közönség nem képes átérteni saját érdekeit s közönyből vagy értelmetlenségből alkotmányos, autonómikus uton nem akarja kezébe ragadni a határrendezésnek nálunk is már valóban égető szükségé válni életkérdését: akkor nem marad egyéb hátra, minthogy a képviselő-testület és hatóság vegye kezébe a reformok fonalát és teremtse rendet a határban. Mert úgy a hogy most állanak, valóban tarthatatlanok az állapotok; városunk mezőgazdasággal foglalkozó népessége fogy, pusztul és szegényedik szemlélatomást s ennek igen nagy részben a határ rendezetlenségében rejlik az oka. Itt mulhatatlanul tenni kell valamit, még pedig minél előbb s valóban eléggé meg nem bocsátható indolentiának, sőt hünnök kell neveznünk azt, hogy gazdasági közönségünk intelligens része nem képes vagy nem akarja megragadni az iniciatívát s emellett folyvást recriminál, panaszkodik, hogy nem repül a szája a sültgalambá.

— Eljegyzés. Hancz Erzi kisasszony, Hancz György derék könyvkötőmester szép leányával, tegnapi délután jegyet Kolozsvárt Berényi János zilahi gymnasiumi tanár. Áldás kísérel az ifjú pár frigyét!

— Hymen. Szabó István, marosvásárhelyi alszámvevő decz. 27-én tartotta esküvőjét Gombás Emma kisasszonnyal, Gombás József — városi pénztárnok muvveléül leányával.

— Meghívás. A kolozsvári francia Club rendes közgyűlést e hó 30-án esti 8 órakor szokott helyiségében (Hungaria szálloda) fogja megtartani: melyre a t. tagok ezenel tiszteletteljesen meghívattak. Napirend: 1) a választmány indítványai, 2) a tagok netáni indítványai, 3) tisztújítás, u. m. elnök, alelnök, titkár, pénztárnok és nyelvtanár megválasztása. Az elnök s. g.

— Arany János nevenapján. Az „Országos nőképző egyesület” mint közmívelődési társulatunk egyike elhatározta, hogy „Toldi szerelme” irójánál nevenapjának előestéjén tisztelegni fog és üdvözlő iratot nyújt át. E tisztelegés tegnapi délután megtörtént és lélekemelő módon folyt le.

— Közelebből, a nagy katonai lakatya padlásáról tetemes mennyiségű ruhaneműt loptak el; tetesek kipuhatólására most erőlyesen foly a nyomozás.

— Ugy értesülünk, hogy a jövő héten a nagyszámú uradalmi erőkben hajtvadászat lesz, vaddisznó, farkas és róka. Ervel kapcsolatos megemlíti, hogy a gyalui járás szolgabírája is a napokban fogja megtartani a hivatalos hajtvadászatot ragadozó vadakra, mikben a vidék ugyanezek bővítközik.

— Maros-Vásárhelyi hírek. Maros-Vásárhelyről decz. 27-iki keletet következő sorok küldi egyik levelezőnk. Karácsoni ünnepeink sok közgyűlés és közérdeklő mozzanatot tüntettek fel. Egyházaik szűfőség teltek az áhitatos közönség seregével. A műkedvelők előadását decz. 25-én és táncvigalmát decz. 26-án nagy közönség látogatta. Decz. 28-án „A kintornás család” kerül színre jórával műkedvelőink által a városi szegények javára. — Decz. 29-én városi törvényhatósági gyűlés leendő, főként a jövő évi költségvetés tárgyában, melynek némely tételeit a nmgu belügyminister kifogásolta, mivel a hiánylat fedezetébe szempontjából a bevétel több tételéből tulesigazítottak találta s egyáltalában a mesterkelten összeállított költségvetési mérleget behatárabb tanácskozás alá kívánja vetni. — Az iparos tanácsok tanítója egyben decz. 26-án értekezlet tartott Filep Albert kir. tanfelügyelő elnöklete alatt a városház tanácstermében. A bejelentett 128 tanoncz újéven kezdve hetenként kétszer fog részesülni oktatásban. — Farsangi kilátásaink igen silányok. Eddig még csak a polgári delegát bálja van kihirdetve. — Decz. 26-án egy értekezlet tartott azon ötletből, hogy a b. e. Mentovich Ferenc tanár halála miatt elmaradt ifjusági bál helyébe ugyancsak 1880-ik év január 10-ikére a már nyert jogok és költött szerződések érvényben tartása mellett, egy zártkörű táncszertély rendezessék, melynek eshető tiszta jövedelme felerészben a „Mentovich alapítvány” felerészben pedig a „Bolyai emlékkő” alapjára fordítassék. Ugy nagyobb körű értekezlet decz. 28-án fog e tárgyban jogérvényes határozatot hozni. Igen kíváncsok volna, hogy ezen nemes törekvést kellő siker koronázza! — s.

— Medgyesen f. hó 24-én Karácsony szombatján kegyes szívű nők gyűjtéséből 150 szegény árva gyermek — vallaskülönbség nélkül — nyert meleg téli ruhát. Megható volt ezen szegény gyermekeket a luth. pap házánál összegyűlve látni, elvére mindegyik a rézére szánt meleg téli ruhadarabokat, lábbelit, kabátot, felsőt, s a szemükbe gyűlekezett könny ékebben szlított minden hálaszónál. — Oly téli, mely nem szorul dicsegetésre.

— A kinek rossz a karácsonja. Medgyesen Karácsony másodnapján délelőtt egy jó módú polgárnő felöltözte mintha templomba akarna menni, kiment a városi malomhoz, s ott a most is még megáradt zajló Küküllőbe vetette magát. — Tetének oka ismeretlen. A hullát később megtalálták.

— Széttépte a medve. Feketető községből az erdélyi határszélről írják a következő rémes történetet. A feketető csendbirtos Nagyrévren menvén, útközben széttépte ruhafoszlányokra s nagy vértócsára bukkant egy hegy aljában. A véres nyomokat követve, a sűrűségbe egy óriási medvére talált, a mint épen egy emberi holttest maradványait elköltésével volt elfoglalva. A biztos több lövést tett a fenévre, de mivel fegyvere csak könnyű töltéssel volt ellátva — minden eredmény nélkül. Hogy ki volt az áldozat, még nem lehetett megállapítani.

— Nulla dícs — farkasok nélkül. Kálnok községből sok szép makkos sertés járja az erdőt. A mult napok egyiken a csordától különvált 9 darab disznót kőrefogta 4 ordas és gonoszul megcsufolta. Az odasiető pásztoroknak alig sikerült lövéseikkel tovaszalasztani a ragadozó bestiákat. A megpépt 9 disznó a kiállott ijedség folytán toronyirányában rohant be a faluba, a hol szegények asyllum helyett zsupra találtak; szivtelen gazdáik megkészték s farkasgyomor helyett embargyomorba jutottak.

— Stein Lőrincz esőügyében tegnapi volt a hitelezők összejövetele. Tömeggyűlésnek dr. Mosel Victort választották. A hitelezők bejelentett követeléseit 150,000 frtra rugnak. Az I. osztrák takarékpénztár 60,000 frt, a hamburgi commerce und discontobank 45,000 márká, az unionbank 17,000 frt stb,

— Kivégzés Temesváron. Tegnapi délután egy Tábla Gy. nevű kőzkatónát végeztek ki a 29 szorg. ezredből. Tábla vássott előlétt s számtalanszor büntetett egyén volt, ki több ízben fegyverrel támadta meg tiszteit és az őrzőkat, s egyszer az őrt álló katonára is rálőtt.

— Bukott nagyságnak jelzik a lapok gr Breuner Ágost nagy birtokost, mert az osztr. takarékpénztár s más hitelezők 6,800,000 forintig kérték ellene foglalást. Gr. Breuner 25—30 millióig áll, s így ha a jelenleg szokások kielégítési eljárás tekintjük is, 10 millió veszteséggel sem marad elegendő vagyon nélkül a nemes gróf.

— Nyoloz millió font vasat loptak el e hó 18-án Ufa tágyvárosban a Jurgoson-féle vasgyárból. — A mint ez már Oroszországban szokás, a lopásban az egész gyári személyzet rész vett.

— Farizeusok. A napokban halt meg Écsen — írja a „Győri Lapok” egy 111 éves asszony, a kinek két koporsót csináltattak és két sirt ástak. A dolog magyarázata ez: az öreg asszonynak volt szép kis vagyon, mit felosztott két nő fia és egy leánya közt azon kikötés mellett, hogy őt halála napjáig kötelesek eltartani. A fiak azonban korábban elhalván, özvegyei elűzték az öreg házuktól s így csak leánya gondviselésében részesült. Hogy meghalt az öreg, a leány nagyon természetesen követelhetné, hogy anyja iránt a kegyelet adóját a temetési költségek viselésében egyedül róhassa le, de a két özvegy, hogy ruh háltatásukat a világot előtt eltakarják, szintén megvásárolták a koporsót és megastatták

a sirt s oly erősen követelték a hullát, hogy régre is szolgabírói uton kellett e részben igazságot szolgáltatni.

UTOLSÓ HIREK.

Konstantinápoly, decz. 26. Közvetlenül, miután Sir Layard a szultán előtt a török új év napján szerencsekívánátát fejezte ki, kormánya nevében a portának egy angol ultimátumot küldött át. Az itteni idegen hatalmak képviselői ezen ily rögtön nem várt lépés által meglepetve kérdést tettek a nagyvezérnél, hogy ezen lépésnek mily következménye leendő, és ott azon választ nyerték, hogy a porta aligha fog mást tenni, mint az ultimátumnak engedni.

Szent-Pétervár, decz. 26. Az itt tartandó nagy koronatanács után a cár egész családjával súlyos betegségben szenvedő nejét Cannesban meglátogatta. — Ebből azt következtetik, hogy a cárné állapota reménytelen.

Szent-Pétervár, decz. 26. A kormánykörök élénk tevékenységet fejtenek ki, hogy a nihilisztikus mozgalmakat népszerűtlensé s e célból egész erőlyel hozzá fogtak a zsidó üldözéshez, a sajtó útján és közlegekkel pedig a felekezetet teszik felelőssé a merényletekért. E fáradozás azonban már hiábavaló, mert a nihilismus általánosban elterjedt s a nép minden rétegét áthatotta.

London, decz. 20. Háromezer ghilzai decz. 23-án megtámadta Dzsagdallakot. A támadás visszaveretett, Gough tábornok egyesülése Roberts tábornok csapatjaival akadály nélkül történt meg.

Liverpool, decz. 25. A „Fulda” német bárka öt spanyol utassal érkezett ide, kiket a „Borussia” gőzhajóról mentett meg. A „Borussia” hajótörése folytán 169 ember vesztette életét. A kereskedelmi hivatal elrendelte a vizsgálatot.

Páris, decz. 26. Freycinet elvállalta a kabinet alakítását. A legtöbb miniszter nevezetesen Leon Say és Waddington megtartják tárcájukat.

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzsdén 1879. december 27.

Magyar aranyjárdék	97.45
Magyar vasuti kölcsön	114.50
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	75.—
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	87.—
Magyar kel. vasuti államköt., 1876. évi	77.75
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	108.25
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	88.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	86.—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	88.25
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	86.—
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	84.75
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	84.75
Horváth-szalvon földterhermentesítési kötv.	—
Osztrák járadék papirban	69.10
Osztrák járadék ezüstben	70.40
Osztrák járadék aranyban	81.25
1860-iki államsorsjegyek	130.50
Osztrák-magyar bankrészevény	8.38
Magyar hitelba k-részevény	271.50
Osztrák hitelintézet-részevény	294.50
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.51
20 frankos arany	9.32
Német birodalmi márká	57.75
London (3 havi váltókért)	117.—

SZIGLIGETI EDE látványos bohózata, kardalokkal. Szerdahelyi József zenéjével.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 81-ik szám.

Kolozsvárt, vasárnap, 1879. decz. 28-án.

A nagyidai cigányok

3 felvonásban. Rendező: Bokodi.

Napi helyek: Közép hely 5 frt. Alsó páholy 4 frt. Felső páholy 3 frt. Emeleti erkélyülés 1 frt 50 kr. Földszinti támlásszék 1 frt. Földszinti erkélyülés 1 frt. Földszinti székek 80 kr. Másodemeleti székek 60 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Karzati állóhely 40 kr.

Jegyek válthatók d. e. 9 órától déli 1 óráig d. u. 4 órától 6 óráig a nemzeti színháznál.

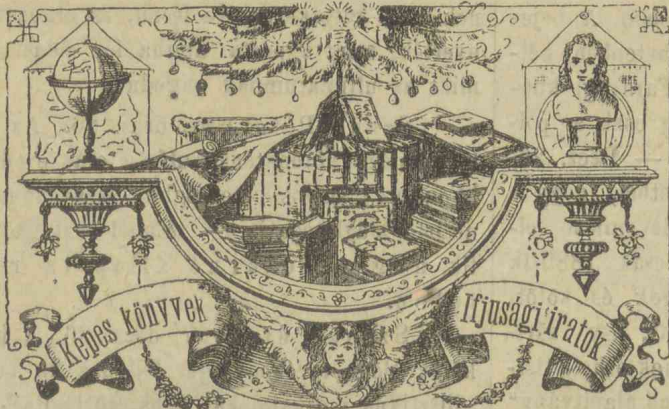
Kezdet 7 órakor, vége 10-ed félkor.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Békésy Károly.

ÚJ-ÉVRE!

Új könyvek és zeneművek jutányos, részint leszállított áron

STEIN JÁNOS könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt

ajánlja jól berendezett raktárát ajándékoknak alkalmas könyvekből magyar, német, angol és francia nyelven. Ifjúsági iratok, képes-könyvek, diszkiadások, képes-díszművek, gyémántkiadások, ima- és ájtatossági könyvek, diszkötésű zeneművek, naptárak, földtekék, atlaszok, Fröbel-játékok, rajz-minták sat. **jutányos, részint leszállított áron.**

Szakértőleg és gondosan vezetett zeneműkereskedésében a legújabb és legjelesebb zenén kívül ajándékoknak kiválóan alkalmas diszkiadású klasszikus művek is kaphatók.

Hazánk és a külföld első rangú íróinak összes és egyes kiadású munkái, valamint világhírű művészek rajzaival ékített nagyobb szabású képes díszművek, anthológiák, fénykép-gyűjtemények sat. sat. melyek bármely karácsoni asztalnak valódi és legfőbb díszét képezik, raktáron minden igénynek megfelelően vannak képviselve.

Könyvjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések rögtön és a legpontosabban intéztetnek el.

Ne köhögj!

Pietsch L. H. és társától Breslauban, méz-növény-maláta-kivonat 80 kros, 1 fnt 50 kros és 2 fntos üvegekben és pergelt cukor (caramellen) 25 kros és 40 kros csomagokban. — Kapható Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszerésznél.

Orvostudor Michaelis úr véleménye. Önnek méz-növény-maláta-kivonatát különlegesen összealkotása és hatásmódjára nézve vizsgáltam meg, s ajánlom, azt úgy a légzőszervek náthás bajai, valamint a tüdő és gége idült gyulladásos állapotai, tartós fájdalmas köhögési inger és kelekedő dudor ellen.

Orvostudor Michaelis, gyak. orvos, sebész és szülész. Számos elismerésen kívül megköszönő levelet bírnak még 6 fensége II. Ernő Koburg-gothai hercegtől is. (407) (5-17)

Poudre de Serail.

Blaha Luiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor vegytisztán tökéletesen minden alkalmas szereklőt mentes és oly kitűnő tulajdonságokat központosít, hogy minden eddig a küll- és belső-dőn készített porokat sokszorosan felülmúlja; nagymértű fedezje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvjaa, az arcznak és a testzsinnek ifjú és természetes színezetet kölcsönöz, úgy hogy a leglésebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitűnő hatásaiért Blaha Luiza asszonyság következő sorokkal tüntette ki.

Tisztelet Müller J. L., ezelőtt Vadász Ferencz özv. ntóda, illatszerész urnak Budapestén.

A Poudre de Serail, melyet én feltalált, valóban kitűnő és nemében páratlan, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arczra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még pedig semmiféle arczporonál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságaiért jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy felülmúlhatatlan jószágként általános elismerésnek fog örvendőni. Tisztelettel

Blaha Luiza.

Minden doboz Poudre de Serail a mellékelt bejegyzett védjeggyel van ellátva. 60 kr. és 1 fnt. dobozokban, valódi minőségben csupán a feltalálónál MÜLLER J. L., ezelőtt Vadász Ferencz özv. ntóda illatszerész a "Virágkirálynő" Budapesti korona hercegeutca 2. szám kapható. (430) (5-6)

Iszer meg ezer ember szenved rekedtségben, ideges köhögésben, a légzési szervek szorongásában, fülafási rohamokban sat. anélkül, hogy arra gondolna, miszerint egyszerű szerek által azonnal könnyebbé és tartós javulást tudna szerezni.

Ily esetekben különösen ajánlható Grimault és társai indiai szivarkái füstnek beszívása. E kitűnő szert már számtalanszor használták legjobb és meglepő eredménnyel és jótékony hatásait soha sem tagadta meg.

Bizonysítékul álljon itt Grimault és társaihoz Párisba intézett hála nyilváníatás.

Grimault és társai urnak.

Már hosszabb idő óta szenvedtem a légzési szervek szorongásában, midőn önöknek indiai szivarkáival tettem kísérletet.

A beállt javulás állapotomban oly meglepő, hogy ma e szivarkákat többé semmi szín alatt sem nélkülözhetem.

Ezért fogadják legmelegebb hálámat, s kérek még további szállítványokat. (474) (1-9) SCHIFFMANN A. (Borosszék).

(418)

BERGER

(6-24)

KÁTRÁNYTOKOKSKÁI,

legtisztább győgykátány gelatin lemezben, mindig pontosan adagozva, növekedő kedveltségnek örvendőek mint biztos szer mellőzandó, légcsőgyulladás és tüdőbaj ellen, s mint lényeges enyhítő szer gumó- és tüdőbajokban.

A kátány győgyhatását tok vagy labdacskóban legújabb időben Reclam tanár is bizonyította Lipcsében, s francia tekintélyek már évek óta dicőrik. A Berger-féle kátány-labdacsok jólesége felől szakfárak és gyógyászati lapoktól számos ítélet és laikusoktól elismerő iratok állnak rendelkezésre.

A Berger-féle kátánytokokcskákból naponta 1-2-szer 2-3 sat. darabot kell bevenni este után; ekkor igen könnyen olvadnak fel, s legkevésbé sem terhelik a gyomrot. — Egy üveg ára használati utasítással 1 fnt.

BERGER KÁTRÁNYCZUKORKÁI

a nyálkás és égvényes szerek beburkoló, nyáloldó és ingercsillapító tulajdonságával párosítják a kátányt, s évek óta a legáltalánosabb elismerésben részesülnek mint kitűnő szer a légzőszervek náthája, nyálkásodás, rekedtség és köhögés ellen, valamint utókoraként a légző és a tüdőgyulladásos bajai után. A Berger-féle kátány cukorkáikról szóló tudományos ítéletek és számos elismerések mindenki előtt ismereteseek. — Naponta 2-3-szor kell belőlük 2-3 darabot venni. Rekedtség és nyálkásodás esetén különösen reggel és este. Egy bádog szelencze ára használati utasítással 50 kr. Az osztrák-magyar birodalom majd minden győgyesztődrában lelhetni raktárt mindkét készítményből.

Főszállítas Hell G. gyógyszerésznél Troppauban, osztr. Sziléz.

Jogosított raktárak: Kolozsvárt Székely M., dr. Hintz Gy. és Biró J. gyógyszerészeknél. — Disz-Szent-Mártonban: Weber. Szegedben: Teutsch. Brassóban: Steiner gyógyszerészeknél.

(427)

Csaknem

(12-12)

! ajándék !

A megküldött „egyesült britannia-ezüst-gyár” tömeggyártmányaitól átvett óriási raktár elváltat fizetési kötelezettségek és a helyiségek kiütése miatt

75 százalékkal fog a becsáron alul elárúsítani, tehát csaknem oda ajándékozná.

Csak 7 fnt 25 kr., a munkabér értékének alig felét, a következő tömör britannia-ezüst-servicet lehet a legfinomabb és legjobb britannia-ezüstből kapni, (melynek ára eddig 29 fnt. volt),

s a tárgyak fehérén maradásáért 25 évig vállaltatik kezesség.
6 darab britannia-ezüst asztali és angol asztali pengével,
6 darab val. ang. britannia-ezüst villa, legfin. legnehezebb fajta,
6 darab tömör britannia-ezüst evőkanál,
6 darab legfin. britannia-ezüst kávéskanál,
1 darab tömör britannia-ezüst tejnő,
1 darab nehéz britannia-ezüst levestörő, legjobb minőségű,
2 darab hatásos britannia-ezüst salon-asztali gyertyatartó,
6 darab legfin. britannia-ezüst tojástartó,
6 darab finom zamánczozott tálcza (tablette),
1 darab szép britannia-ezüst bors- vagy csukorporzó,
1 darab finom britannia-ezüst theaszűrő.
42 darab.

Megrendeléseket postai útvánv, vagy a pénz előleges beküldése mellett, míg a készlet tart, teljesít az Egyesült britannia-ezüst-gyár-raktára Bécs, Untero Donastrasse 43.
Nem megfelelő cikkek 8 nap alatt visszavetnek.

MOLL SEIDLITZ-POR.

Valódi csak,

ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű **gyomor-betegségek és emésztési bántalmak** (mint étvágytalanság, szorulás stb.) **vértörölődés és aranyér-bántalmak ellen.**

Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülő életmódot visznek.

Hamisítások bíróságilag üldöztetnek.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 fnt. oszt. ért.

Francia borszesz és só.

A legmegbízhatóbb orvosok a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült bíbák és sebek, rákbajok, tiszók, gyuladt szemek, hűdés és mindennemű értékeknél stb. stb.

Palackban használati utasítással együtt 80 kr. o. 6.

Dorsch-halmáj-zsirolaj

Krohn M. és társá-lól

Bergenben (Norvégiában).

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelembe előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 fnt o. 6.

(69) **Főraktár:** (52-52)
Moll A. gyógyszerész, cs. k. udvari szállító,
Bécs, Tuchlauben.

Raktárak a birodalom minden jó hírnevű gyógyszerárában, avagy fűszerkereskedéseiben vannak. Raktár nélküli helyiségekben nagyobb vételnél magánszemélyek is megfelelő árleengedésben résztlnnek. A t. cz. közönség figyelemztetik **csakis** Moll-féle készítményeket kérni és csak is olyanokat elfogadni, melyek védjeggyel és aláírással ellátva vannak.

Raktárak Kolozsvárt: Valentini Ad. gyógyszerész. Wolff János, gyógyszer. Dr. Hintz György, gyógyszer. Széki Miklós, gyógyszer. Biró János, gyógyszer. Dietrich Sámuel keresk. Brassóban. Jekelius Nándor, gyógyszer. Fabik Ele, gyógyszer. Déván. Weiss Adolf. Szegedben. Müller K., gyógyszer. és Reissenberger A. F. Segesvárt. Teutsch J. B.

A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, Wien.

Kölcsönkönyvtári hirdetmény.

A költsézet és való kellő egyensulya alkotja a meglegedésen alapuló életet, miért is igaz barátunknak kell tartanunk egy-egy jó könyvet, mely a mindennapi élet teendőinek bevégzése után a költsézet birodalmába vezet bennünket, hogy ott kipihenvén fáradsalminkat, új erőt gyűjtünk hivatásunk teendőihez; ennél fogva a kuszabón jelentkező hosszú téli estékre olvasó és kellemes időtöltés nyújtása tekintetéből van szerencsém a **magyar, német és francia** irodalom újabb és régebbi terményeiből több mint **30,000** kötetet tartalmazó

Könyvtáramat

a t. cz. közönség rendelkezésére ajánlani.
A könyvtárnak Kolozsvárt bel-közpötcza 1-ső sz. a. levő helyisége naponta reggel 8 óráltól 12-ig, s délután 3-tól 6-ig, vasár- és ünneppnapokon pedig reggel 8-tól 10 óráig áll nyitva, s így a már kiolvasott könyvek ezen jelzett idő alatt tetszés szerint kicserélhetők. (431) (9-10)

Előfizetési árak:

	1 óra	1/2 óra	1 óra	Biztosíték.
1	— fnt 60 kr.	2 fnt 50 kr.	4 fnt.	2 fnt.
2	1 fnt — kr.	5 fnt — kr.	8 fnt.	4 fnt.
5	1 fnt 50 kr.	7 fnt — kr.	10 fnt.	6 fnt.
10	2 fnt — kr.	10 fnt — kr.	16 fnt.	10 fnt.

MÁRCINKIEVICS MÁRCELL.

A Diána-fürdői intézetben

minden időtájban igénybe vehetők, a legkényelmesebben elátott porcellán és rezkados melegfürdők, ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengélkedőknek és betegeknek, azonnal házhoz is vitetnek.

Ugyszintén a jó hatású **gőzfürdő** számtalan bántalmakban, különféle kitűnő meleg és hideg zuhanyokkal, naponta a legillendőbb árban élvezhetők. A hazamenetle egy kocsi általi szállításról is van gondoskodva. (19) (18-*)

A mit is ezenel tisztelettel a t. cz. közönségnek számos részvételt végett, tekintve a tetemes kiállítás költségeket, tudomására juttatni kötelességének tartja

Kolozsvárt, 1879.

A Diána-fürdő igazgatósága.

!! Csaknem ingyen !!

A közelebről megküldött britannia-ezüst-gyár leszállítása következtében, a következő **42 darab** fölötté tömör britannia-ezüst tárgy csak **6 fnt 75 kron**, az előállítás ár alig negyedrésszén, tehát **csaknem ingyen** árásittatik el, u. m.

6 darab kitűnő **asztali kés**, britannia-ezüst nyél, valódi angol ezüst asztali pengével.
6 darab legfin. **villa**, britannia-ezüst, egy darab.
6 darab nehéz britannia-ezüst **evőkanál**.
6 darab britannia-ezüst **kávéskanál**, legjobb minőségű.
1 darab tömör britannia-ezüst **tejnő**.
1 darab nehéz britannia-ezüst **levestörő**.
6 darab britannia-ezüst **palló**.
6 darab **Victoria-tálcza**, fin. zamáncz.
2 darab meglepő britannia-ezüst **gyertyatartó**.
1 darab britannia-ezüst **salon csengetyű** ezüst hang.
1 darab britannia-ezüst **thea-szűrő**, füllel vagy nyéllel.

42 darab. Mindezen 42 tárgy legfinomabb britannia-ezüstből készült, a mely a világon létező egyetlen fém, mely örökké fehérek marad, s a valódi ezüstitől harmincz éves használat után is alig lehet megkülönböztetni, a mire nézve **kezességet** vállalunk.

Czím s a es. k. osztrák-magyar tartományokra nézve egyedüli megrendelési hely:

Az I. angol britannia-ezüst-gyárak fő-raktára

Blau és Kann, Bécs, I. Elisabethstrasse 6. sz.

Pontos szállítási utánvát mellé. — Vitelér mind a 42 darabra nézve Ausztria-Magyarország bármely helységéig 36 kr. (413) (7-12)